

AFRİKA-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

Saygı Değer

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Bay ve Bayan üyeleri ;

Saygı Değer

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Sayın RECEP TAYYIP ERDOĞAN ;

Saygı Değer

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Sayın ABDULLAH GÜL ;

Saygı Değer

Türkiye Asya Strateji Araştırma Merkezi (TASAM) Genel Müdürü ve 1. ve 2. Türk-Afrika Kongre düzenleyici Sayın ATILLA SANDIKLI;

Saygı Değer

Brazzaville Kongo Cumhuriyeti Başbakanı ve Afrika Birliğinin Başkanı Sayın DENIS SASSOU NGUESSO;

Saygı Değer

Afrika Birliği Komisyonu Başkanı Sayın ALPHA OMAR KONARE;

Saygı Değer

Nijerya Federal Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın OLUSEGUN OBASANJO;

Saygı Değer

Mali Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın AMADOU TOUMANI TOURE;

Saygı Değer

Fildişi Sahili Cumhuriyeti eski Başbakanı ve Uluslararası Para Fonu (İMF) eski yardımcı genel müdürü Sayın Monsieur ALASSANE DRAMANE OUATTARA;

Saygı Değer

Madasgaskar'ın UNESCO'daki daimi temsilcisi Sayın Bayan YVETTE RABETAFIKA;

Saygı Değer

Uluslararası Kuruluşların ve Diplomasi'nin Sayın Üyeleri;

Saygı Değer

Türk Hükümetinin kabul ettiği Sayın Bay ve Bayan Afrika Elçileri;

Saygı Değer

Türkiye'de Afrika ülkelerini temsil eden Bay Bayan Onursal Konsolosları;

Türkiye'de yaşayan Afrika Topluluklarının Sayın Bay Bayan üyeleri;

Bu kongrenin başarıyla icra edilmesi için bilimsel ekibini oluşturan Sayın Bay ve Bayanlar;

Saygıdeğer Davetliler;

Saygıdeğer
Bay ve Bayan Kongre katılımcıları;

Hepiniz Türkiye'ye, bu misafirperver topraklara, hoş geldiniz.

Afrika kıtasının tahıl sektörü sanayisini geliştirmek için Afrika Hükümetleri ve şirketleriyle işbirliği içinde çalışan çokuluslu Türk şirketinde dış ticaret bölümünde Afrika sorumlusu olarak, artık Türkiye ile Afrika arasında çift yönlü yeni bir işbirliği hattının oluşturulmuş olduğunu sevinçle görmekteyim.

Bununla beraber bugün bizi burada bir araya getiren bu konferansı fırsat bilerek buradaki Afrikalı meslektaşlarıma Türkiye'nin bütün düzlemlerinde –diplomatik, ticari, karşılıklı işbirliği, teknolojik, bilimsel, sosyolojik, kültürel ve ekonomik- Afrika'ya daha çok açılma konusunda ne kadar kararlı olduğunu bildirmek istiyorum.

Afrika-Türkiye yakınlaşmasının gerçekleşmesi için Türk Hükümetinin sergilediği çabalar sayesinde günümüzde binlerce Türk şirketi Afrika'yla çalışmaya gayret etmektedir.

Sayın Baylar ve Bayanlar;

Türkiye Cumhuriyeti hükümeti, Tasam Genel Müdürü Sayın Atilla SANDIKLI, bu konferansa katılamayan Molino Şirketinin Genel Müdür ve Başkanı Sayın Ömer Lütfi ALAYBEYİ ve aynı şirketin yardımcı başkanı Salim ALAYBEYİ adına Afrikalı babalarıma, kız ve erkek kardeşlerime ve Afrika-Türkiye karşılaşmasının iyi geçmesi için bu misafirperver topraklara gelen herkese bir kez daha hoş geldiniz diyorum.

Kongre katılımcısı Sayın Baylar ve Bayanlar;

Elli Afrikalı ülkeyi burada ağırlayan 2. Afrika-Türkiye Kongresi'nin yapıldığı bu önemli günde muhterem Bay ve Bayanlar, Türkiye ile Afrika'nın tarihsel, ticari, ilişkisel ve sosyal-kültürel bağlarla asırlardan beri birbirine bağlı olduğunu hatırlatmama müsaade edin.

İlk Afrika-Türkiye Kongresi, yaklaşık bir yıl önce Kasım 2005 tarihinde yine İstanbul'da Hükümet Temsilcilerinin, Hükümet Başkanlarının ve Afrika Birliği Komisyon Başkanının katıldığı 45 Afrikalı ülkenin katılımıyla gerçekleşmişti.

Türk hükümeti ve Türkasya Stratejik Araştırmalar Merkezi'nin (TASAM) yürüttükleri bu girişim, 21. yüzyılın evrensel ajandasında yerini alacaktır.

Bu çabalar, son yıllarda genel olarak Afrika kıtasıyla diplomatik, siyasi, ticari, kültürel, sosyolojik ve ekonomik çift yönlü ilişkilerini yoğunlaştıran Türk Hükümetinin kayda değer yorulmak bilmez çabalarının izlerini taşımaktadır.

Türk hükümeti ve birkaç Türk STK, son yıllarda özellikle eğitim, karşılıklı işbirliği, sağlık, ekonomi ve yoksullukla mücadele alanlarında Afrika'ya yapılan yardımları arttırmışlardır.

Muhterem Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı,

Afrika-Türkiye arasındaki bu mükemmel işbirliği ve dostluk sonuçları, önceki yüzyıllarda Afrika ülkelerini Türkiye'ye bağlayan unutulmaz ilişkileri yeniden kurmak için gece gündüz sergilediğiniz çabaların eseridir.

Bununla beraber bugün burada bulunan Afrikalı meslektaşlarım, sizin Afrika-Türkiye arasındaki işbirliği ve dostluğun huzuru için durmaksızın sergilediğiniz sayısız gayret ve eylemlere kayıtsız kalamazlar.

Gerçekten de Avrupa sömürgeciyle birlikte Osmanlı imparatorluğu güçsüz düşmüştür. Bağımsız bir devlet olarak modern Türkiye bu şekilde doğmuştur. Modern Türkiye ile Orta Avrupa ve Asya ülkeleri arasındaki çift yönlü ilişkilerin açılmasıyla Afrika-Türkiye ilişkileri hızlı bir şekilde biçim değiştirmiştir. Bu nedenle Afrika ve Türkiye 1998-2000 yıllarına kadar birkaç düzlemde birbirinden uzaklaşmıştır.

Sayın Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı,

1998 yıllarının Türkiye ile Afrika arasında çift yönlü ticari ve diplomatik temasların yeniden başladığı yıllar olduğunu burada hatırlatalım. Fakat geçen asrın başlarında Afrika ile Türkiye arasında kopan ilişkiler gerçekten de sizin hükümetiniz döneminde gerçek anlamda tekrar başlamıştır. Bu tarihten itibaren eğiliminiz, atalarımızı birbirine bağlayan karşılıklı ticari ve kültürel ilişkilerin nostaljisini giderip yeniden bu ilişkileri oturtmak olmuştur.

Bu çerçevede birkaç okul inşa edilmiştir. Aynı zamanda yüksek okul inşaatı projeleri de bu dönemde oluşmaya başlamıştır.

Bununla beraber bir kez daha Türk hükümeti başkanının Afrika-Türkiye ilişkilerine vurgu yaptığını ve bunun önemli kaygılarından biri olmaya devam ettiğini burada hatırlatmak gerekiyor.

Sayın Baylar ve Bayanlar,

Türkiye'de "Afrika Yılı" ilan edilen 2005 yılında Türkiye Başbakanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN, Amerikan milyarderi Bill Gates'i Afrika'ya yatırım yapmaya davet etmişti. Buradan Tayyip Bey'i bu girişiminden dolayı tebrik ederim.

Türkiye Başbakanı tarafından sürdürülen bu yorulmak bilmez girişimler, günümüzde düzenlenen sayısız Afrika-Türkiye forum ve tanışma olanaklarının doğmasını sağlamıştır.

Afrika-Türkiye Karşılıklı Ticari, Diplomatik, Ekonomik ve Kültürel İlişkileri

8- 12 Mayıs 2006 arasında İstanbul'da ilk Afrika-Türkiye yatırım ve ticari forum esnasında Türk ve Afrikalı iş adamları arasında 500'den fazla anlaşma imzalanmıştır. Burada 40'a yakın Afrika ülkesinin bu belirleyici karşılaşmaya katıldığını hatırlatalım.

“Afrika-Türkiye Köprüsü” adını taşıyan bu forum, sağlam bir ekonomik güç olan Türkiye ile Afrika arasında ticari alışverişleri ve yatırımları geliştirmek için Türk ve Afrika iktidarlarının girişimi sayesinde düzenlenmiştir.

Bir yandan Doğu Avrupa'da ve diğer yandan da Asya ile Avrupa arasında bulunan Türkiye, bu bölgede stratejik bir konuma sahiptir. Bu nedenden dolayı ekonomik terazi tahminleri 2007 yılı için ekonomik büyümesinden dolayı Türkiye'nin ekonomik düzlemde en güçlü ülkeler arasında 20. sırada yer alacağını öngörmektedir. Bu da çok olumlu bir gelişmedir.

Sayın Baylar ve Bayanlar,

Geçen yıl Türkiye, Türk Devlet Bakanı Sayın Kürşat TÜZMEN'in ilan ettiği gibi, 2008 yılına kadar Afrika'ya yapılacak ihracatın on milyar dolara yükseltilmesi amacıyla gelecek yıllarda Afrika'yla ticari alışverişleri çoğaltmayı dilemekteydi.

Devlet Bakanı, Türkiye'den Afrika'ya doğru yapılan ihracatın 2004'te 3 milyara ulaştığının, bu da ihracatlarının yalnızca %5'ini temsil ettiğini, aynı zamanda Türkiye ve Afrika arasındaki serbest rekabet anlaşmalarının önemini altını çizmiştir.

Böylece Türkiye Cumhuriyetinin Dış Ticaret Bakanına göre Afrika ve Yakın Doğu ülkeleri, Türkiye için ticari alanda önemli potansiyeller sunmaktadır.

Sayın Baylar ve Bayanlar,

Bir kez daha hatırlatmakta fayda olacak “Afrika yılı” olarak adlandırılan 2005 yılı boyunca Türkiye, kıtamızla Türkiye arasında gelecek bir işbirliğini uygulamak amacıyla çeşitli Afrika ülkeleri arasında temaslarını ve ziyaretlerini çoğaltmıştır.

Burkina Faso-Türkiye Karşılıklı İlişkileri

Sayın Baylar ve Bayanlar,

Afrika-Türkiye işbirliği çerçevesinde Burkina Faso Cumhurbaşkanı Sayın Blaise COMPAORÉ, 3 Şubat 2006 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti saygıdeğer Cumhurbaşkanı'nın özel elçisi olan Saygı değer Ömer ZEYTİNOĞLU Bey'i kabul etmişti. Yaptığı görüşmenin ardından Türk diplomatı Sayın Ömer ZEYTİNOĞLU görevinin amacını belirtmiştir. “Türkiye Cumhurbaşkanı'nın elçisiyim ve buraya Türkiye ile Burkina-Faso arasındaki karşılıklı işbirliğinin perspektiflerini gözden geçirmeye geldim” diye altını çizmiştir.

Bir kez daha şunu belirtelim ki, 1998’de bu ülke, Afrika ülkelerine doğru bir açılım politikası başlatmış ve Türk diplomatına göre 2005 yılı da Afrika kıtasına adanmış bir yıl olmuştur.

Bununla beraber Burkina Faso Cumhurbaşkanı Sayın Blaise COMPORAÉ ve Sayın Ömer ZEYTİNOĞLU arasındaki görüşme son derece verimli geçmiştir. Bu iki önemli kişinin görüşmeleri, daha ziyade, karşılıklı işbirliği ve bunun dışında önemli birkaç konularla ilgili olmuştur. Özellikle de teknik ve bilim, sanat ve kültür, ticaret, askeri ve iktisat –öncelikli olarak da pamuk- gibi konular ele alınmıştır.

Burkina Faso ile Türkiye arasında uzun süreli karşılıklı bir işbirliğini öngören bu mantık dâhilinde Türk diplomatı sözlerine şöyle devam etmiştir: “Afrika ülkelerinden gelen pamuk Türkiye’de gümrük vergisinden muaf tutulmaktadır. Bu noktada sizi kutlarım.

Sayın Baylar ve Bayanlar,

Bunların Afrika ülkeleri ile Türkiye arasında uzun vadeli ve sağlam bir işbirliğini sergileyen bir iradenin göstergeleri olduğunu hiç çekinmeden söyleyebiliriz.

Gerçekten de Sayın Ömer ZEYTİNOĞLU sözlerini tamamlarken gelecek günlerde iki ülkenin delegasyonlarının Türkiye ile Burkina Faso arasında karşılıklı işbirliği anlaşmaları imzalamak üzere görüşeceklerini vurgulamıştır.

Kongo Brazzaville-Türkiye Karşılıklı ilişkileri

Sayın Baylar ve Bayanlar,

Kongo Teknik ve Meslek Eğitimi Başkanı Sayın Pierre Michel NGUIMBI, 26 Kasım-1 Aralık tarihleri arasında meslektaşları Türk Milli Eğitim Bakanı Sayın Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK’in davetiyesi üzerine bir çalışma ziyareti amacıyla Ankara’ya gelmişti. Bu görev Kongo ve Türk delegasyon üyelerinin her iki ülkenin karşılıklı yararına yönelik olacak bir işbirliğini amaçlayarak teknik ve mesleki eğitim hedefli görüş alışverişlerine imkân vermiştir.

Gerçekten de bu işbirliğinin oluşturulması, ülkelerinin karşılıklı menfaatleri için teknik ve mesleki eğitim alanına eğilen Sayın Michel NGUINBI ile Sayın Hüseyin ÇELİK arasında Brazzaville’de (Kongo) gerçekleşen görüşmelerin meyvesidir.

Bu faydalı görüşmede Kongo Bakanı ve Türk meslektaşları, ortak projeler üretmek ve finansman elde edilmesinde birlikte çaba sarf etmek, iki ülkenin profesyonel ve teknik formasyon kurumları arasında bir kardeşlik ağı kurmak hedefiyle karşılıklı olarak faydalanmak, yasal düzenlemeler takip ederek bu işbirliğini gerçekleştirmek, diplomatik yollarla kotolarının ve çalışma sürelerinin belirleneceği uzman alışverişlerinde bulunmak için düzenli olarak siyaset ve planlama üzerine birbirlerini bilgilendirme kararı almışlardır. Böylece birlikte teknik ve mesleki alanlarda formasyon ve üretim düzenini kurmayı amaçlamışlardır.

Sayın Baylar ve Bayanlar,

Mesleki formasyonla ilgili bir siyasetin ortak bir ifadesi, iki ülkenin faydasına olacak uygun burs sayılarını çoğaltmak için gayretleri sürdürülmektedir.

Bununla beraber şunu da belirtmek gerekir ki, çalışma seanslarının dışında Bakan Pierre Michel NGUIMBI delegasyonu ile birlikte, Ankara’da ve İstanbul’da, erkek meslek lisesini, ticaret, turizm ve otelcilik lisesini, ders materyalleri yapım merkezini, özel Tevkret meslek lisesini gezdi ve aynı zamanda eğitim ve öğretim Konseyi müdürünü ziyaret etti.

Afrika – Türkiye Arasındaki Diplomatik İşbirliği

Son yıllarda Afrika-Türkiye işbirliği çerçevesinde Türkiye, Afrika’ya bakanlardan, diplomatlardan, iş adamlarından ve devlet adamlarından oluşan elçi gönderimlerini çoğaltmıştır.

Aynı zamanda Senegal Hükümeti, Türkiye Cumhurbaşkanı’na itimatnamesini vermesi için Saygıdeğer Elçisi Ekselansları Babacar Carlos MBAYE Beyefendi’yi Türkiye’de vazifelendirmiştir.

Aynı zamanda Nijerya’nın, Güney Afrika’nın, Sudan’ın, Etiyopya’nın, Somali’nin, Cezayir’in, Fas’ın, Libya’nın, Mısır’ın ve Tunus’un birkaç yıldır Türkiye’de temsilcileri olduğunu burada hatırlatalım. Aynı zamanda yirmiye yakın Afrika ülkesi de onursal konsoloslarla temsil edilmektedir.

Sayın Baylar ve Bayanlar,

Afrika ile Türkiye arasındaki bu iradeye, karşılıklı ticari, ekonomik, kültürel, diplomatik, sanatsal, ilişkisel ve siyasi işbirliğine baktığımızda, Afrikalı ve Türk atalarımızı birbirine bağlayan ilişkisel bağların nihayet yeniden doğduğunu görmekteyiz.

Türkiye’deki zamanınızın hoşça geçmesini ve ülkelerinize ve evlerinize huzurla dönmenizi dilerim.

Yaşasın Afrika-Türkiye işbirliği.

Teşekkür ederim.

Mr BAKAYOKO MOUHAMED
Afrika Sorumlusu
Dış Ticaret Departmanı
MOLİNO Şirketi (Türkiye)